

מבית המקדש ל"בית רבקה"

הרב זושא וולף
מורה במכללה

עסק ואודותיו דיבר. זוהי למעשה גישתו הכללית של הרבי, לשים דגש מיוחד על מעלותיהן ועל כישוריהן המיוחדים של הנשים ושל הבנות ותפקידן וחלקן החשוב בעבודתו של עם ישראל.

יתירה מזו, גם בתוך חסידות חב"ד עצמה, גרם הרבי לציבור הנשים והבנות 'לעלות מדרגה'. אם בדורות הקודמים נקראו הנשים והבנות 'נשות החסידים', 'בנות החסידים', 'אחיות התמימים' וכיוצא בזה, תארים שניתנים לפירוש כאילו הנשים מתייחסות אחר החסידות של בעליהן והבנות מתייחסות אחר החסידות של אחיהן ה'תמימים'; בא הרבי והעניק להן חשיבות מצד עצמן, כנשי ובנות חב"ד. הנשים הן נשי חב"ד, והבנות הן בנות חב"ד. כל הזכויות וכל החובות החב"דיות, כל האחריות וכל התפקידים החסידיים - מוטלים על כתפיהן במידה שווה לאלו של בעליהן ושל אחיהן.

וכך גם בנוגע למצוות 'הקהל', הרבי מוצא את הפן הייחודי והמרכזי בחלקן של הנשים והבנות במצווה זו. כאשר מעמיקים בדברי הרבי בנושא, עולה כי במסגרת הלימודים ב"בית רבקה", שם זוכות התלמידות להכנה הראויה לקראת היותן מחנכות הדור הבא של עם הנצח, מהווים הלימודים חלק עיקרי ומרכזי במצוות 'הקהל'.

כל שיעור - כנס הקהל

ככלל, הרבי ראה כל כינוס והתקהלות של נשים ובנות ככזה שמטרתו העיקרית היא חיזוק והוספה בתפקידן המיוחד של הנשים - תחום החינוך. וכדבריו בעניין, "תכליתו ומטרתו של כינוס נשי ובנות חב"ד - לעודד ולחזק אשה את רעותה בכל ענייני היהדות, ובמיוחד בנוגע לתפקידן של נשי ישראל בחינוך הבנים והבנות".

במיוחד הדברים אמורים בשנת הקהל, שתוכנה המרכזי הוא חינוך להתנהגות בחיי היום יום על פי תורה, שבו לנשים ולבנות חלק מכריע.

בשיחת קודש שנשא הרבי בכנס נשי ובנות חב"ד לקראת שנת 'הקהל' תשמ"ח, הבהיר הרבי את הדברים הבאים בחלקן של הנשים ב'הקהל':

מצוות 'הקהל' מיוחדת בכך, שהיא המצווה היחידה שבה צריכים להשתתף גם ילדים לפני גיל בר מצווה ובת מצווה, ואפילו טף. הבאת הילדים היא משום שעלידי השתתפותם

אנו נמצאים בעיצומה של שנה מיוחדת במינה, שנה בעלת סגולות מיוחדת, הלא היא "שנת הקהל".

זכה הדור הזה למה שלא זכו לו בדורות קודמים, שהרבי נשיא דורנו האיר את תוכנה ואת משמעותה של מצוות הקהל באור יקר. כדרכו בקודש, נוטל הרבי את הרעיונות המרוממים והנשגבים ביותר, ומתעל אותם לפסים מעשיים, רלוונטיים עבורנו בחיי היום-יום. למעשה, עצם המושג "שנת הקהל" הוא חידוש מופלא של הרבי. הרבי הרחיב את משמעות מעמד ה'הקהל' - שהתקיים ביום אחד בלבד, היום הראשון של חול המועד סוכות - לשנה תמימה.

ולא זו בלבד. אמנם לפי פשט הפסוק, "הקהל את העם האנשים והנשים והטף ... למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה' אלוקיכם", מדובר אודות מעמד המתקיים בזמן שבית המקדש עומד על תילו. אולם הרבי נטל את תכניו הפנימיים של מעמד הקהל ורואה בהם מסרים והוראות לכל יהודי, קטן כגדול, גם בימינו.

באחת משיחות הקודש אודות שנת הקהל (ליקוטי שיחות חלק לד עמוד 211) מבאר הרבי בהרחבה כיצד ביכולתו של כל יהודי לקיים את מצוות ה'הקהל' בנפשו פנימה גם ב"שנת הקהל" כיום וליישם רעיון זה בסביבתו הקרובה והרחוקה. ההגדרה המרכזית של מצוות הקהל היא תוצאותיה הרוחניות, "לקרות באזניהם מן התורה פרשיות שהן מזרזות אותן במצוות ומחזקות ידיהם בדת האמת". תוכן וכוונה זו הם נצחיים. על ידי פעולות רוחניות המביאות לידי ביטוי את רעיון 'חיזוק דת האמת' מקיימים את מצוות ההקהל גם בימינו אנו.

שוות זכויות וחובות

ידועה גישתו של הרבי בשיחותיו ובאגרותיו, שמצא את הפן וההיבט המיוחדים את נשי ובנות ישראל בכל נושא שבו

והטף, וכתוצאה מפעולת "הקהל" זו נגרמת בקרב כלל ישראל "למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו וכו'".

הרבי מחדש בליקוטי שיחות (חלק יט עמוד 363), ש"האנשים, הנשים והטף" משמשים כלי, שעל ידו ובאמצעותו מקיים המלך את מצוות הקהל. לפיכך הם נעשים כביכול כ'חפצא' של המצווה, בהם צריכה להתקיים הפעולה של "למען ישמעו ולמען ילמדו". כתוצאה מכך נוצרת בהם ממילא גם 'חובת גברא'. על האנשים והנשים למלא בפועל את מצוותו של המלך המקהיל.

משמעות הדבר עבורנו במילים מעשיות, היא שלמרות שהציווי להקהיל את העם מוטל בעיקרו על הרבי נשיא הדור, בשעה שאנו מתקהלים - כאשר תוכן ההתקהלות עוסק כאמור ב"למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה' אלוקים", לחזק את דת האמת כנתינתה מסיני - הרי אנו משמשים כ'אובייקטים' כביכול, שבאמצעותם מקיים המלך הרבי את המצווה המוטלת עליו!

נמצא אפוא, שכאשר תלמידה יושבת במכללה ביחד עם חברותיה בשיעור קודש, אין היא רק כשותפה בלבד ל"הקהל", אלא היא הופכת בכך להיות כביכול כמו התפילין של הרבי, הציצית של הרבי, השופר והסוכה של הרבי וכדומה; ה'אובייקט' שבאמצעותו מקיים הרבי את המצווה המוטלת עליו - "הקהל את העם האנשים הנשים והטף".

התיתכן זכות גדולה ונעלה מזו!?!---

אין ספק, שאם כל תלמידה תקדיש דקה אחת למחשבה על כך, היא תשתתף בשנה זו בכל שיעורי הקודש במכללה בתשומת הלב המקסימלית ובחרדת הקודש הראויה.

ה'הקהל' הגדול מכולם

מכל האמור נמתח קו ישר המחבר את מעמדי ה'הקהל' שנערכו בבית המקדש - שמטרתם "ליראה את ה'" - ישירות ל"בית רבקה" בשנת ה'הקהל' הנוכחית תשע"ו, בחינוך הדור ל"חיזוק דת האמת". החיבור הוא דו־סטרי. תחילה מבית המקדש לבית רבקה, ועתה - הפעולות והעשייה החינוכית-ה'הקהלית' של כל המתקהלים ב"בית רבקה", המחנכים והמחנכות, ההנהלה והתלמידות, מחישות את ה'הקהל' הגדול מכולם, "קהל גדול ישובו הנה", בבית המקדש השלישי.

וראו זה פלא: "הקהל בבית רבקה" - הנו המניין המספרי המדויק (861) של "בית המקדש"!... ■

כבינו נשארים בליבם יחס וזיקה חדשים לתורה וליהדות, והדבר משפיע על כל חייהם, ככתוב "ובניהם אשר לא ידעו, ישמעו ולמדו ליראה את ה' אלוקים כל הימים אשר אתם חיים על האדמה".

כל ענייניהם של הילדים הרכים תלויים באם; שכן האב, עם כל רצונו הטוב, אין בידו להשפיע על הילד הרך כפי שמשפיעה עליו האם בהתנהגותה ובטיפולה בו. זוהי אפוא ההוראה המיוחדת שהפיק הרבי לנשי ובנות חב"ד ממצוות "הקהל":

שליחותה ותפקידה של כל עקרת בית, וגם של כל בת צעירה, להביא לכך שהילדים יהיו חדורים מקטנותם ברעיון של "הקהל" והדבר ישפיע על כל חייהם. החינוך יוביל לכך שהבית שיבנו הם ישמש כבית מקדש, עד שייבנה בית המקדש לכל עם ישראל. ואכן, ביתו של כל יהודי, המשמש כ"בית מקדש מעט", מחיש את הגאולה ואת הקמת בית המקדש השלישי.

בנוסף, ידועה גישתו של הרבי ל"בית רבקה", אשר אין מטרתו רק להכשיר מורות להקניית ידע וחכמה בלבד לתלמידיהן, אלא גם ובעיקר - מי שתפקידן להורות לתלמידים את דרכם בחיים בשנות הלימוד והחינוך שלהם, שנים שישמשו יסוד לדרכם בחיים כשיגדלו ויעמדו בכוחות עצמם. לפי הגישה של הרבי, זוהי הכוונה האמיתית והנקודה המרכזית של חינוך ראוי לשמו: הכנה לחיים ראויים, חיים על-פי הוראת תורתנו תורת חיים.

מדברי הרבי עולה שלמעשה כל שיעור במכללת "בית רבקה", כל התכנסות משותפת וכדומה, בהם סופגות התלמידות תכנים המכשירים אותן לתפקידן כמחנכות הדור הבא, חינוך "ליראה את ה' אלוקים" - הוא למעשה פעולת 'הקהל' עכשווית!

הרבי מקיים 'הקהל' - באמצעותנו!

מעיון נוסף בשיחות הקודש של הרבי במהותה של מצוות הקהל, עולה הרעיון הבא, הטומן בחובו לקח נפלא ומרומם עבור התלמידות:

במספר שיחות אודות מצוות הקהל, עמד הרבי על הרעיון שעיקר מצוות הקהל אינו מצווה המוטלת על האנשים, הנשים והטף עצמם; אלא זוהי מצווה המוטלת על יחיד, על מלך ישראל. המלך מצווה להקהיל את האנשים, הנשים